§ 15.

Práva, jež příslušejí domovníku podle §§ 6, odst. 2., 8., 10., 11. a 14., nemohou býti ujednáním vyloučena ani obmezena. Ustanovení §§ 6, odst. 1., pak 7. a 9. mohou býti změněna písemnou smlouvou.

§ 16.

Veškeré spory mezi vlastníkem domu a domovníkem přísluší rozhodovati řádným soudům podle zákona o soudní příslušnosti povolaným.

§ 17.

Zákon o nemocenském pojištění z 30. března 1888, č. 33 ř. z., ze dne 20. listopadu 1917, č. 457 ř. z., a ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. zák. a nař., vztahuje se také na domovníky, pokud nevykonávají domovnické práce jenom jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně (§ 1 uved. zákona).

§ 18.

Kolektivní smlouvy, ujednané v rámci tohoto zákona mezi organisacemi majitelů domův a mezi organisacemi domovníků, jsou závazny pro obě strany, náležejí-li navzájem k organisacím, které ujednaly smlouvu.

§ 19.

Tento zákon nabude účinnosti měsíc po vyhlášení.

Jej provésti náleží ministru spravedlnosti, sociální péče a vnitra.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Dr. Veselý v. r.
Dr. Winter v. r.
Švehla v. r.

Sociální pojištění.

Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 2,

o změně některých ustanovení, upravujících pensijní nároky a vstup do výslužby, jakož i o některých výhodách pro státní zaměstnance.

(Vyhlášen v částce I. Sb. z. a n. dne 5. ledna 1920).

Článek I.

§ 11 zákona ze dne 14. května 1896, č. 74 ř. z., se zrušuje a § 1, odst. 2., jakož i §§ 5, 7, 8, 9, 10 a 12 tohoto zákona nahražují se těmito ustanoveními:

§ 1, odst. 2.

Normální odpočivné státního úředníka nebo státního učitele nesmí býti vyměřeno částkou nižší než 1800 K a normální odpočivné sluhy (podúředníka a sluhy) nižší než 1400 K.

§ 5.

Vdovám po státních úřednících a státních učitelích, zařazených do určité hodnostní třídy patří pense v této výměře:

1. Neměl-li manžel ještě nároku na pensi (§§ 1 neb 2 citov. zák.) a zemřel-li za trvání služebního poměru, ve výši 40% pensijního základu;

2. jinak ve výši $^2/_3$ pense, jíž požíval manžel a nebo na kterou by měl právo, nejméně však 40% a nejvýše 50% pensijního základu. Vdovská pense nesmí býti však nižší než 1500 K.

Není-li oprávněné vdovy, náleží zaopatřovací požitek ve výši vdovské pense nemajetné družce až do jiného zaopatření, žila-li se zaměstnancem ve společné domácnosti až do jeho smrti nepřetržitě nejméně po dobu 5 let, z nich aspoň po 2 léta za jeho činné služby, a měla-li s ním v této nepřetržité době dítě.

Ostatně platí pro vznik a trvání tohoto práva stejné předpisy, jako pro vdovy.

Za okolností hodných zvláštního zřetele může se povoliti zaopatřovací požitek z cela nebo z části vdově, se kterou vstoupil zaměstnanec do manželství teprve ve výslužbě a nebo v činné službě po 60. roce věku.

§ 7.

Ustanovení § 5 platí též pro vdovy (družky) po státním zaměstnanci, náležejícím do kategorie sluhů (podúředníků a sluhů) se změnou, že vdovská pense nesmí býti nižší než 1100 K.

§ 8.

Manželským nebo pozdějším sňatkem legitimovaným, nemanželským a adoptovaným dětem po státních zaměstnancích, jakož i schovancům náleží, pokud jsou nezaopatřeni, příspěvek na výchovu ve výši $^1/_5$ vdovské pense pro každé z nich a to:

1. Pro dcery nejdéle do dokonaného 24. roku;

2 pro syny nejdéle do dokonaného 21. roku, studují-li však na učilišti s řádným prospěchem, až do dokonaného 24. roku.

Předpokladem práv jest dále:

1. U dětí adoptovaných a schovanců, že adopce nebo přijmutí stalo se ještě v činné službě zaměstnancově, že zaměstnanec dítě úplně vydržoval až do své smrti, že dítě jest a zůstává nemajetno;

2. u dětí nemanželských, že jsou a zůstávají nemajetny a že buď žily se zaměstnancem až do jeho smrti v jeho domácnosti nebo byly ještě za činné služby zaměstnancovy zplozeny a otcovství bylo soudně zjištěno, nebo mimosoudně uznáno.

Po uvedené době může se příspěvek na výchovu z cela nebo z části povoliti všem uvedeným dětem jenom, jsou-li nemajetny a jsou-li nad to pro těžkou tělesnou neb duševní chorobu úplně neschopny samostatně si opatřiti výživu.

Příspěvek na výchovu pro jedno dítě nesmí převyšovati ročně 1200 K a souhrn příspěvků na výchovu pro všechny děti nesmí převyšovati vdovskou pensi.

Jsou-li děti v zaopatření vdovy, patří příspěvek na výchovu vdově, jinak zákonným zástupcům dětí, po případě zletilým dětem samotným.

§ 9.

Nezaopatřeným dětem úplně osiřelým nebo jim na roveň postaveným patří, případně (§ 8, odst. 3.) může se povoliti na dobu v § 8 uvedenou sirotčí pense v celkové částce ½ vdovské pense, které jejich matka nebo nevlastní matka požívala, případně na kterou by byla měla právo, nejvýše však pro jedno dítě 2000 K.

Jestliže by však úhrn normálních příspěvků na výchovu, který by podle § 8 býval náležel matce, převyšoval pense sirotčí, tedy tato přebývající částka budiž poukázána jako přídavek k pensi sirotčí podle hlav a to tím způsobem, že, kdykoliv některé dítě pozbude práva k pensi, srazí se obnos příspěvků na výchovu, který na toto dítě připadá, a to potud, až ona přebývající částka zmizí úplně a zbude toliko pense sirotčí úplným obnosem.

Pense sirotčí i s přídavky nesmí nikdy býti větší, nežli pense vdovská podle § 5 neb § 7.

Na děti jmenované v § 8, odst. 2, se ustanovení tohoto paragrafu nevztahuje. Jsou-li tu vedle těchto dětí děti manželské, mající právo na sirotčí pensi, nesmí příspěvky na výchovu prvních se sirotčí pensí a přídavky druhých přesahovati hranici uvedenou v předešlém odstavci.

Mají-li nebo získají-li děti v § 8, odst. 2, jmenované ještě jiný nárok na příspěvek na výchovu nebo sirotčí pensi z pokladny státní nebo z jiných prostředků veřejných, započte se tento požitek do příspěvků na výchovu, jenž dítěti náleží podle tohoto zákona.

§ 9 a.

V případech § 5, poslední odstavec, mohou se povoliti příspěvky na výchovu a sirotčí pense i dětem.

§ 10.

Běžné normální zaopatřovací požitky vdovy a dětí státního zaměstnance, který zemřel ve výslužbě, nesmějí dohromady přesahovati normální výslužné zemřelého, nesmějí však býti nikdy vyměřeny pro vdovy po státních úřednících, státních učitelích částkou nižší než 1500 K a pro vdovy po sluzích (podúřednících a sluzích) 1100 K.

§ 12.

Pozůstalým po státním zaměstnanci, který zemřel v činné službě, nebo ve výslužbě, náleží bez ohledu na jiné zákonné zaopatřovací požitky úmrtné ve výši 3měsíční částky pensijní základny nebo skutečně požívaného výslužného.

Článek II.

§ 64, odst. 2, zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z., se zrušuje a §§ 63 a 176 se nahražují těmito ustanoveními:

§ 63.

Zemře-li úředník pro úraz, utrpěný bez svého úmyslného zavinění a jsou-li tu předpoklady § 62, odst. 2, č. 1—4, může ústřední úřad za zvláštních pozoruhodných okolností povoliti jeho pozůstalým vyšší než pravidelné požitky zaopatřovací až do jedna a půl násobné výše těchto požitků, při čemž se do tohoto zvýšení započítává případný požitek úrazové renty.

§ 176.

§§ 60, 61, odst. 1. a 2., §§ 62 až 66, jednající o odpočivných a zaopatřovacích požitcích, platí obdobně i pro sluhy (podúředníky a sluhy).

Článek III.

Ustanovení článku II. platí obdobně i pro státní učitele, pro něž platí zákon ze dne 28. července 1917, č. 319 ř. z.

Článek III. A.

Ustanovení tohoto zákona platí i pro vysokoškolské profesory a pro pozůstalé příslušníky vysokoškolských profesorů, jichž se týká zákon ze dne 13. února 1919, čís. 78 Sb. z. a n., se změnami, vyplývajícími pro ně ze zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541 Sb. z. a n., zejména i z článku I, § 2, odst. 1, téhož zákona. Také platí pro ně ustanovení §§ 62 a 65 zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z., a § 63 téhož zákona, opraveného článkem II. tohoto zákona.

Článek IV.

§ 2 zákona ze dne 24. května 1906, čís. 105 ř. z., se zrušuje a § 3 tohoto zákona, jakož i § 15 zákona ze dne 14. května 1896, čís. 74 ř. z.,

a článek IV, § 2, zákona ze dne 19. února 1907, čís. 34 ř. z., se nahražuje tímto ustanovením:

Pro účely pensijní platí státní zaměstnanci příspěvek ve výši 8% pensijní základny, který se sráží v měsíčních částkách s jejich platu.

Zaměstnanci, kteří dosáhli práva na plnou pensi, platí příspěvky jenom z případného zvýšení pensijní základny.

Článek V.

Zaměstnanci, o nichž jedná tento zákon, nejsou podrobeni taxám a poplatkům z jmenování a povýšení.

Tím ruší se též čl. IX, § 2, zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541, Sb. z. a n., pokud připouští opětné placení služebních tax.

Článek VI.

Ustanovení tohoto zákona platí obdobně i pro zaměstnance státních drah, kteří jsou anebo stanou se členy pensijního nebo provisijního ústavu státních drah.

Dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, platí i pro ty aktivní zaměstnance, kteří jsou dosud členy pensijních nebo provisijních ústavů drah sestátněných, nebo pro něž dosud platí předpisy pensijní kdysi sestátněných drah, nebo bývalých uherských státních drah, výlučně ustanovení stanov pensijního nebo provisijního ústavu státních drah, resp. pensijní pravidla, jež vydá ministerstvo železnic na základě tohoto zákona, při čemž se započítávají dosavadní členská léta, resp. léta započitatelná těmto zaměstnancům.

Článek VII.

Zaměstnanci státních drah, kteří podle pensijních (provisijních) stanov státních drah a dodatečných pravidel k nim vydaných mají právo na 1½násobné započítání služebních let, platí příspěvky přiměřeně zvýšené po dobu, než dosáhnou práva na plnou pensi (provisi).

Článek VIII.

Ustanovení § 62, odst. 1 a 4 zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z., platí i pro členy pensijního (provisijního) ústavu státních drah.

Rovněž platí pro tyto zaměstnance § 79 citov. zákona, pokud se v něm stanoví, že zaměstnanec má právo žádati, aby byl dán na trvalý odpočinek jenom, když jest trvale nezpůsobilý služby, nebo když překročil 60. rok věku.

Článek IX.

Mají-li zaměstnanec státní železniční správy, nebo jeho pozůstalí nárok na úrazovou rentu podle zákona o úrazovém pojištění dělnickém, krátí se odpočivné a zaopatřovací požitky podle těchto zásad:

a) Pokud jde o zaměstnance sama, o částku, o kterou úrazový důchod s odpočivným požitkem jest vyšší, nežli základ pro výměru odpočivného;

b) pokud jde o pozůstalé, o částku, o kterou jejich úrazový důchod se zaopatřovacími požitky jest vyšší, nežli 1½násobek zaopatřovacích požitků;

c) 25% odpočivného neb zaopatřovacích požitků zůstává v každém případě nezkráceno.

Je-li zraněný po skončeném léčení úrazu tak bezmocný, že potřebuje cizí péče a ošetřování, odpočivné se vůbec nezkracuje.

Článek X.

Vláda se zmocňuje, aby ve vhodné době rozšířila zcela nebo z části platnost tohoto zákona, po případě i jiných pravidel pensijních, platných

v Čechách, na Moravě a ve Slezsku i na zaměstnance systému uherského na Slovensku.

Článek XI.

Změny, tímto zákonem stanovené, kromě ustanovení čl. I, § 8, odst. 1, č. 2, a odst. 3, a kromě zrušení § 2, zákona ze dne 24. května 1906, č. 105 ř. z. (čl. IV), netýkají se nároků na odpočivné a zaopatřovací požitky zaměstnanců nebo po zaměstnancích, vstoupivších do výslužby, nebo za činné služby zemřelých před počátkem platnosti tohoto zákona. Totéž platí o případech, kdy služební poměr byl před počátkem platnosti tohoto zákona jiným způsobem zrušen.

Článek XII.

Zda a do jaké míry mají býti výhod tohoto zákona účastni zaměstnanci, o jejichž převzetí státem československým dosud nebylo rozhodnuto, upraví se zvláštním zákonem.

Článek XIII.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem 1. září 1919.

Článek XIV.

Provedením zákona pověřují se všichni ministři.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r. Dr. Veselý v. r.
Švehla v. r. Dr. Heidler v. r.
Habrman v. r. Dr. Hodža v. r.

Dr. Winter v. r.,

jako ministr sociální péče a v zastoupení nepřítomných ministrů pro zásobování lidu a veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Dr. Beneš v. r. Dr. Franke v. r.
Klofáč v. r. Hampl v. r.

Sonntág v. r.

Staněk v. r.,

jako ministr pošt a telegrafů a v zastoupení nepřítomného ministra zemědělství.

Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 3,

o zvýšení odpočivných požitků státních zaměstnanců, vstoupivších do výslužby před 1. zářím 1919, a zaopatřovacích požitků pozůstalých po těchto zaměstnancích a po takovýchto zaměstnancích zemřelých v činné službě před 1. zářím 1919, jakož i o některých výhodách přechodné povahy pro pensisty vůbec a pro aktivní zaměstnance.

(Vyhlášen v částce II. Sb. z. a n. dne 10. ledna 1920).

§ 1.

Odpočivné požitky státních úředníků, státních učitelů, dále státních zaměstnanců, náležejících do kategorie sluhů (podúředníků a sluhů), a odpočivné požitky mužstva a kancelářských sluhů u četnictva, pokud osoby ty vstoupily do výslužby před 1. zářím 1919, a zaopatřovací požitky pozůstalých po těchto zaměstnancích a po takovýchto zaměstnancích zemřelých v činné službě před 1. zářím 1919 zvyšují se o 80%. Zvýšení